

— 70 years —
1950-2020

UTSIKTER OG UTFORDRINGER FOR NULLUTSLIPP I LUFTFARTEN

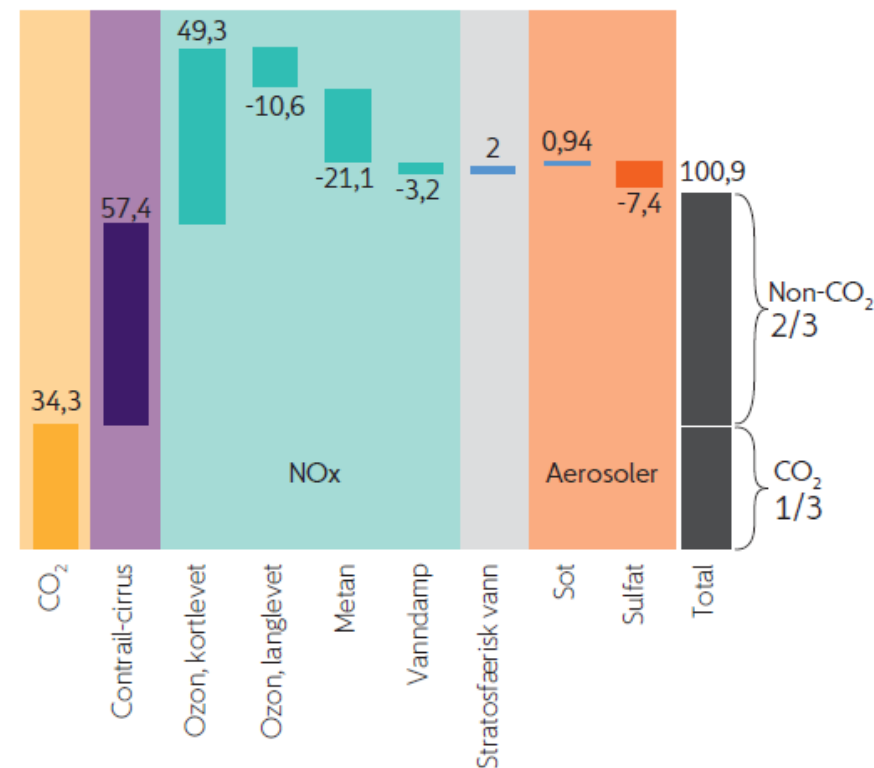
Ida Hjorth

Forsker, SINTEF Energi

Utslipp fra luftfart

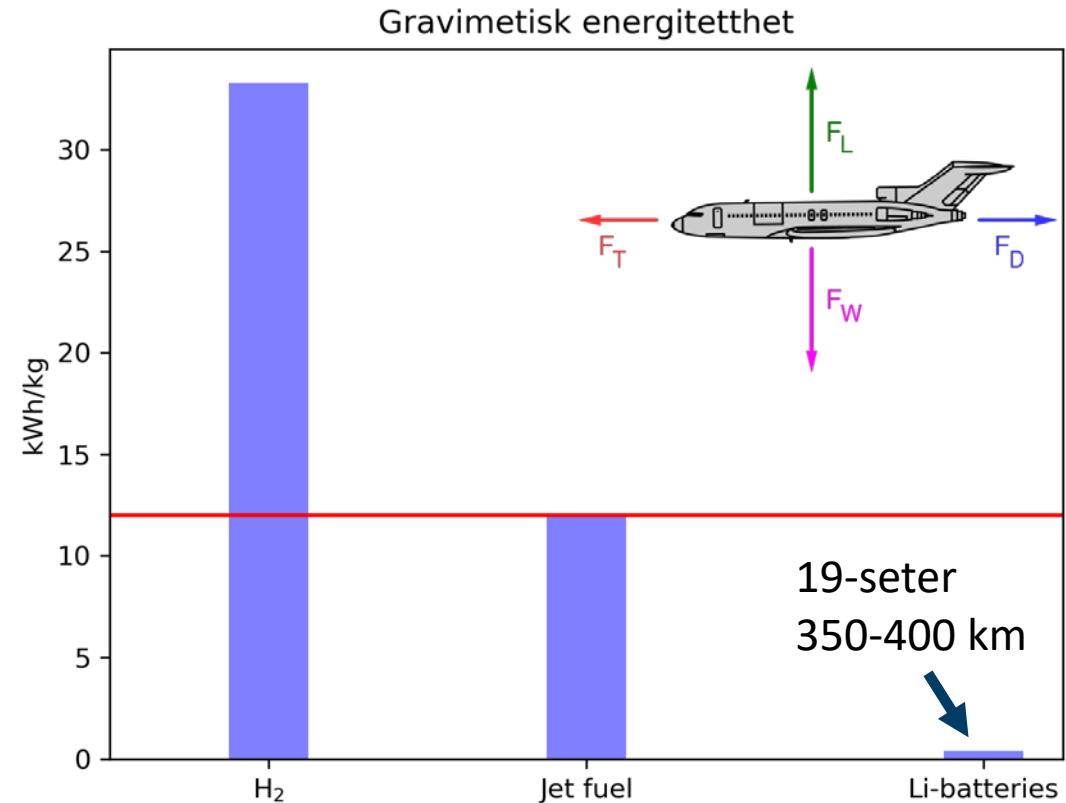
- Luftfart står for 3.5 % av bidraget til global oppvarming
- Trafikkveksten doubles hvert 15. år
- Luftfart spesielt viktig i Norge
- Strategier for utslippsreduksjon
  - Effektivisering
  - eFuel og bio-drivstoff
  - Elektrifisering
  - Hydrogen

Kilde: Avinor, Bærekraftig og samfunnsnyttig luftfart, 2020

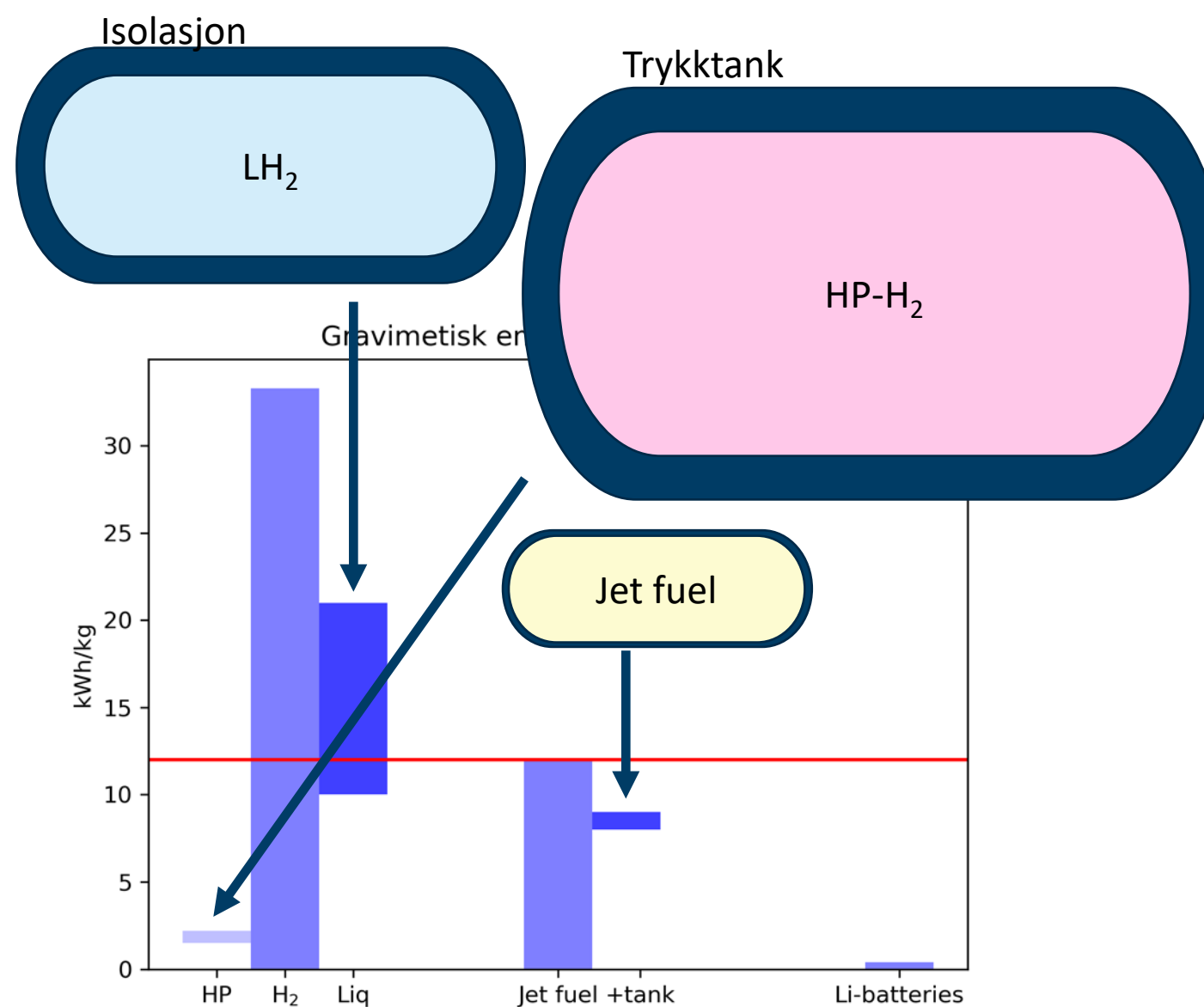
Energitetthet

- Tunge fly får større belastning, trenger kraftigere motorer og bruker mer energi
- Batteri-fly på kortbanenettet

Energitetthet

- Tunge fly får større belastning, trenger kraftigere motorer og bruker mer energi
- Batteri-fly på kortbanenettet
- Systemets energitetthet gjelder
  - Flytende hydrogen kommer best ut
  - Lavere volumetrisk energitetthet

Tupolev Tu-155 (1988)

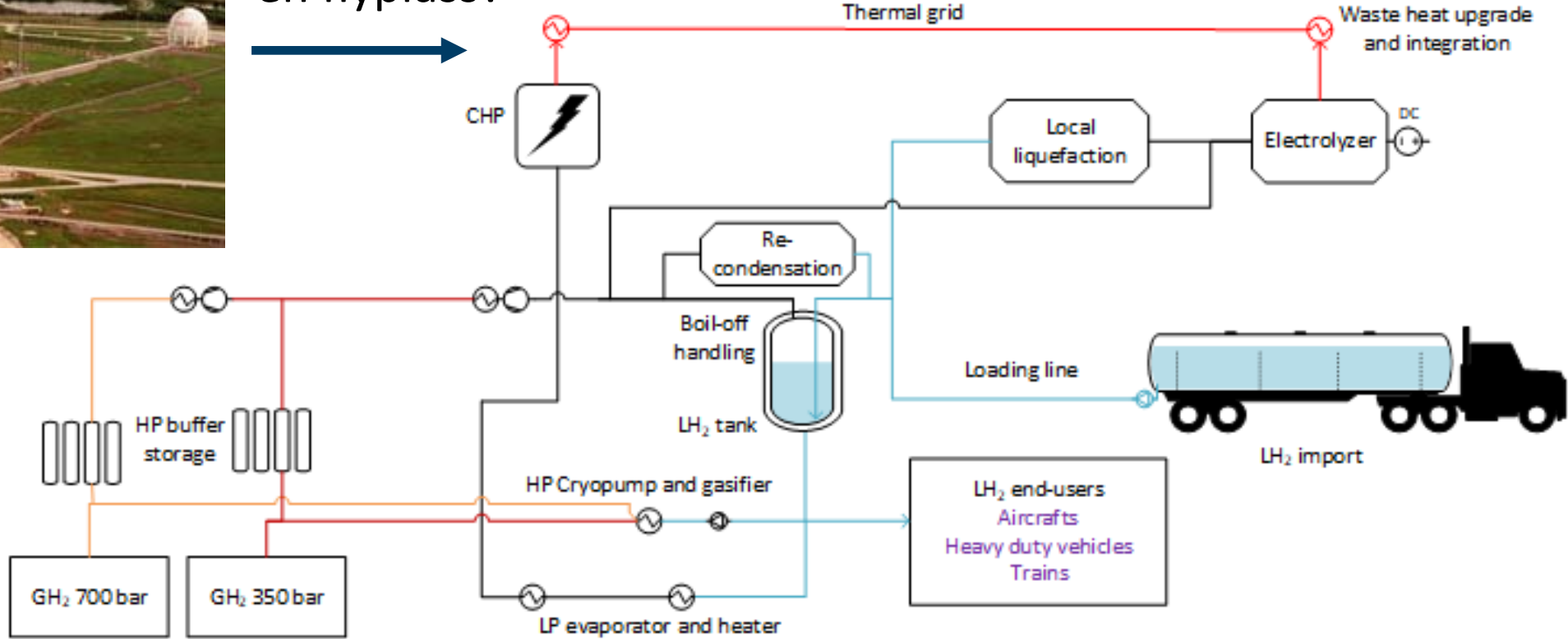
Programmet avsluttet fordi

- LH₂ dyrt
- LH₂-logistikk ikke tilgjengelig på flyplasser

LH₂ - logistikk og infrastruktur

Hvordan ser dette ut på en flyplass?

Ny giv og nye initiativ

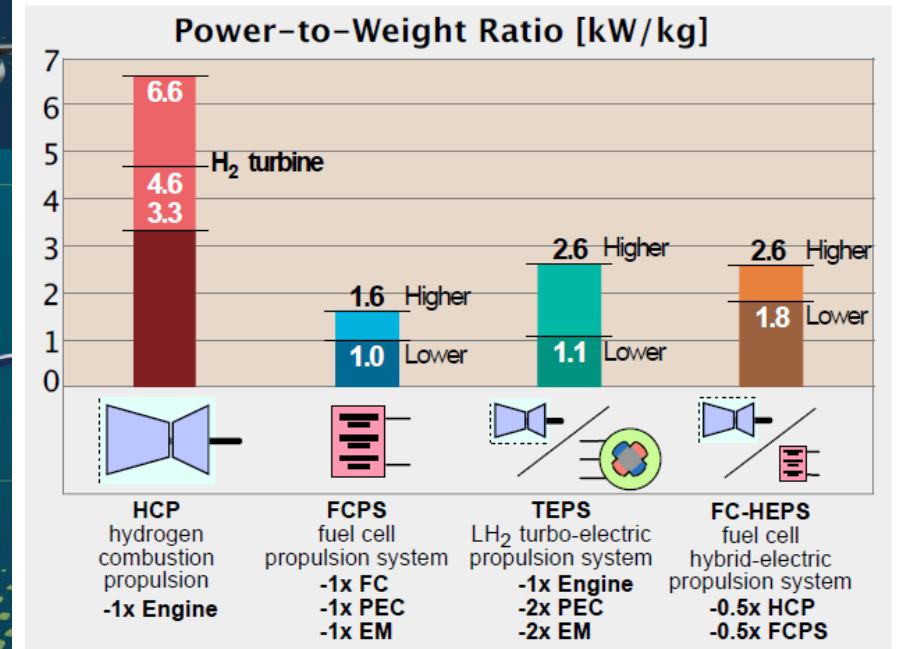
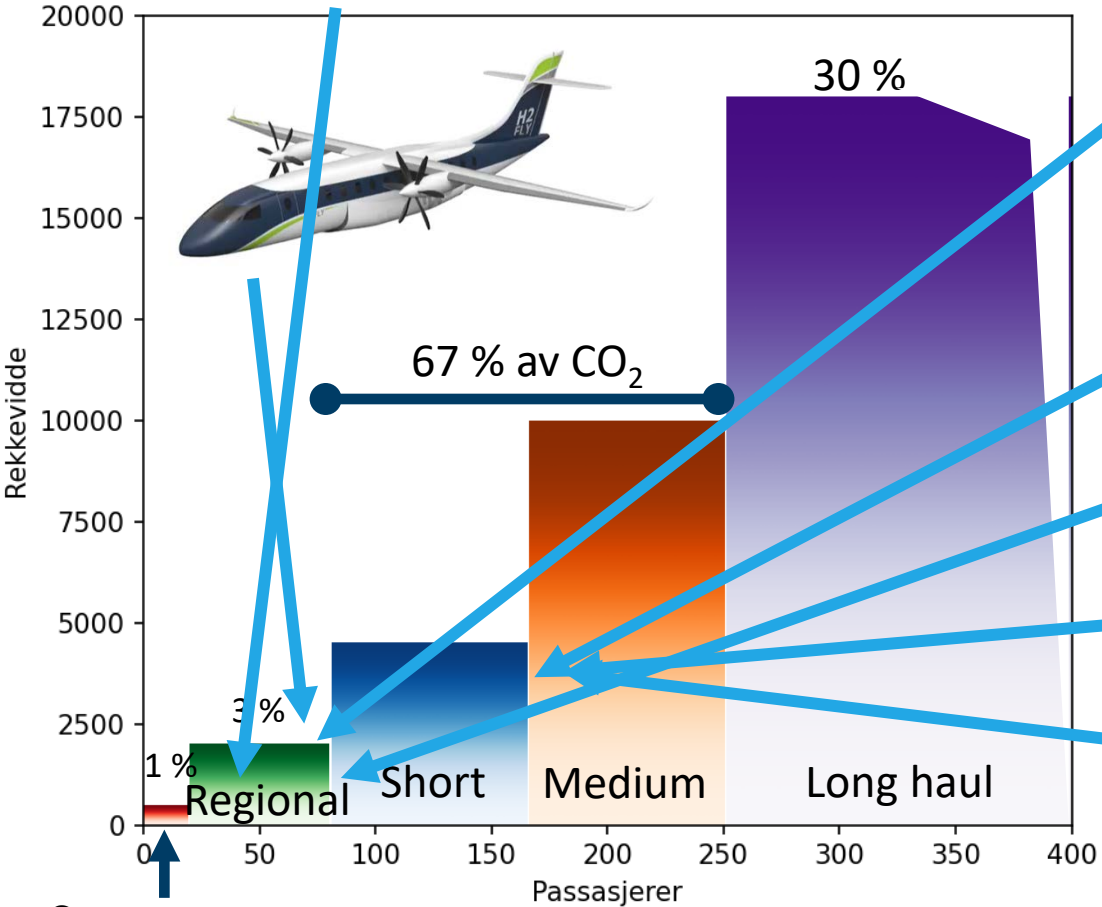
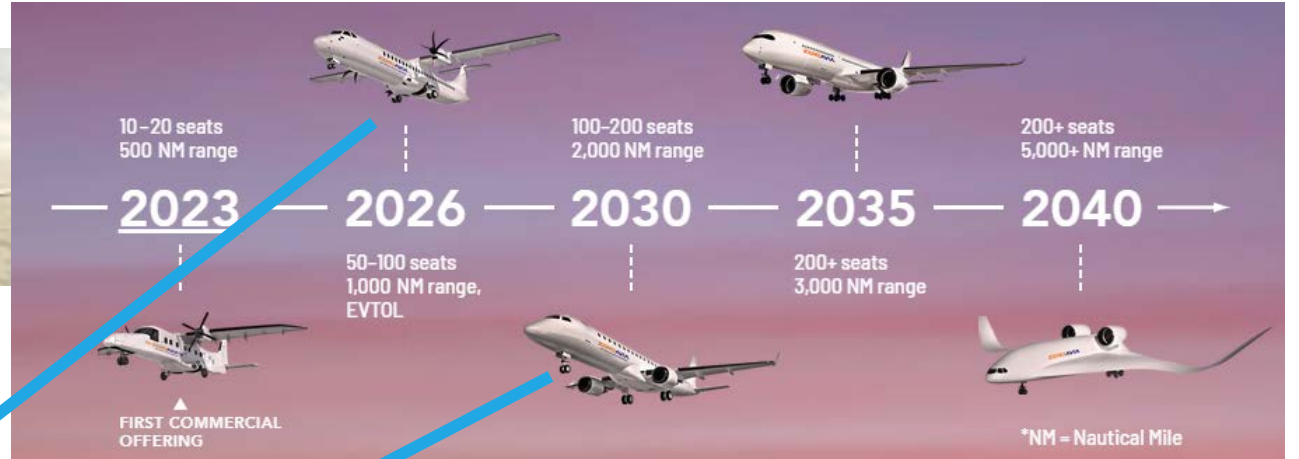
9 m

7 m

- Når det er vist at det virker må det vises at det er trygt
- Skalering: Trenger høyere effekt- og energi-tetthet

Tegnebrettet fullt av ulike løsninger

Kort sagt

Vis at det virker

- Lettere LH₂ - tanker
- Høyere effekttetthet for brenselceller
- Kraftigere elektriske motorer
- NO_x-fri forbrenning

Vis at det er trygt

- Tåle belastinger gjennom et helt liv
- Hydrogen-sprøhet og kulde
- Reliabilitet

Bakke-logistikk må på plass

- Ny infrastruktur på "alle" flyplasser
- Like rask turn-around som i dag
- Pris på hydrogen

Markedsdyktig løsning

- Ulike teknologier for ulike segmenter

—— 70 år ——
1950-2020

Teknologi for et bedre samfunn